

Valtuutettujen aloitteet / Monipuoliset talviulkoilureitit / Teknisen lautakunnan vastaus

Valt 26.01.2022 § 9

Pyhäjoen kunnan hallintosäännön 90 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetuilla oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt.

Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitä aloitteista on käsitelty loppuun.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti valtuustoaloitteen tiestön kunnostuksesta (liitteenä).

Valtuutettu Päivi Niemelä jätti valtuustoaloitteen monipuolisista talviulkoilureiteistä (liitteenä).

Päätös:

Valtuusto päätti lähettää valtuustoaloitteet kunnanhallitukselle jatkovalmisteluja varten.

_____

Khall 28.03.2022 § 104

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää lähettää valtuutettu Päivi Niemelän tekemän valtuustoaloitteen monipuolisista talviulkoilureiteistä teknisen toimen ja retkeilyreitistöhankeen yhdessä vastattavaksi. Vastausta pyydetään 30.6.2022 mennessä.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.

_____

Teknltk 27.09.2022 § 79

Pyhäjoen kunnanvaltuustossa on tehty aloite ylläpitää talviaikaan hiihtolatuja lisäksi talviulkoilureittejä, jotka sopivat jalan ja maastopyörällä kulkeville (Pyhäjoen kunnanvaltuusto 26.1.2022 § 9). Pyhäjoen kunnanhallitus lähetti asian teknisen toimen ja reitistöhankeksen yhdessä valmisteltavaksi.

Pyhäjoen virkistysreitihankkeessa on merkitty ja kunnostettu kävelen ja maastopyörällä kuljettavaksi reittejä yhteensä lähes 200 km. Reiteistä valtaosa sijoittuu tieurille tai metsätiepohjille. Osa reittien käyttämisestä urista on tarpeen mukaisessa talviaurauksen piirissä. Tyypillisesti jatkuvasti aurattavia teitä ovat yleiset tiet ja vakinaisen asutuksen piirissä olevat tiet. Myös tuulivoimaloille tiet ovat yleensä läpi talven aurauksen piirissä. Kaikkiin edellä mainittuihin tieuriin liittyy myös tavallisesti läpi talven liukkauden torjunta. Hiekoitettuna ne soveltuvat melko huonosti esim. hiihtämiseen.

Myös osa vapaa-ajan asutuksen tiestöstä pidetään talvisin avoinna. Osa reittien tieurista aurataan vain, mikäli tähän on erityistä tarvetta esim. alkavien metsänhoitoajojen johdosta. Näitä uria ei yleensä hiekoiteta.

Kaikella tieverkolla liikkuminen jalan, maastopyörällä ja hiihtäen tapahtuu muun tieverkon tapaan jokamiehen oikeudellakin. Tieuralle tai sen sivuun luiskiin ladun tekeminen ja sen kunnossapito edellyttää, että asiasta on sovittu tienpitäjän kanssa.

Yhteenvedonä edellä kerrottuun liittyen voi todeta, että Pyhäjoella reitihankkeen tieverkko soveltuu hiihtämistä lukuunottamatta hyvin talviulkoilureiteiksi.

Penkkatiet (Saaren Penkkatie, Siikanivan Penkkatie ja Tiiron penkkatie) ovat nyt kunnostettuina ja maisematyöt tehtyinä erinomaisia reittejä myös talviliikkujuille. ”Virallisiksi” talviliikuntauriksi ottaminen edellyttää kelinä niin vaatiessa myös liukkauden torjuntaa.

Pyhäjoen reitihankkeen puolelta ei ole esteitä urien talvikäyttöön. Tieurien lisäksi reitihankkeessa on toteutettu maastoon kulku-uraa reittisopimuksessa mainituin ehdoin.

Pyhäjoen reitihankkeessa Pyhäjoen kunta on tehnyt maanomistajien ja tiekuntien kanssa sopimuksia ulkoilureitin perustamisesta ja pitämisestä tilojen alueella. Sopimukseen on kirjattu, että reitit on tarkoitettu jalkaisin, reitille soveltuvin maastopyörin tai hiihtäen kuljettavaksi. Erikseen on mainittu, että reitti ei ole tarkoitettu moottorikäyttöisille ajoneuvoille. Reittien leveydeksi on sopimuksissa todettu tarvittavan enimmillään 3 metrin tila. Tiestö ja talvitiepohjat on todettu olevan reitin perustamisen jälkeenkin maanomistajan käytettävissä. Reiteiltä on oikeus poistaa reitin käyttöä häiritseviä puuta, pensaita ja oksia. Samoin on mahdollisuus rakentaa ojien yli kulkusiltaja sijoittamalla ne tarpeen mukaan kulku-uran sivuun. Kunnostus- ja huoltotöihin on mahdollisuus käyttää moottorikelkkaa tai muuta kevyttä ajoneuvoa.

Maastossa kulkevia Pyhäjoen reittien osia ei ole lähtökohtaisesti suunniteltu talvikäytön ehdoilla. Valtuustoaloitteessa mainitun kaltainen läpi talven jatkuva käyttö edellyttää, että reitillä voidaan ajaa latu-ura ja aurata tai polkea lunta polanteeksi. Useimmilla metsiin tehdyillä reittiurilla isot ojaumat eivät mahdollista talvikunnossapitoa. Tähän ryhmään kuuluvat Syölätti – Parhalahti ja Tervaneva – Parhalahti välit. Molemmat soveltuvat kyllä suksin kuljettavaksi, mutta urat eivät ojien ja louhikkojen johdosta mahdollista ladun tekoa latukoneilla. Pyhäjoen virkistysreitistöllä on kuitenkin myös hyviä reittiosuuksia talviulkoilureiteiksi. Nämä ovat osuuksilla, joissa reitti on suunnattu kulkemaan valmiilla teillä tai talvitieurilla. Parhaat edellytykset kokeilla talvikäyttöön

rakennettuja uria ovat Rautiperän liikuntapaikan ja Puskakorven tuulivoimapuiston välinen osuus (yht. 4,3 km). Tämän reittiosuuden molemmissa päissä on mahdollisuus ajoneuvojen paikoitukseen. Puskakorven tieverkon alueelta jatkuu luonteva yhteys rakentamisajan leveitä tiepenkkoja pitkin (tieosuus 1,4 km) ja jatkaen Pitkännevanon ja Kalliokosken ojan penkkatietä Tarhakalliolle lähelle Peltomaan perunavarastoa (välimatka 4,0 km). Tästä kohti Ristivuorta metsässä menee n.s. vanha Oulaistentie Pirttikosken Peltomaan ja Merijärven kunnan rajan välillä (tämä osuus on 7,0 km). Puskakorven tuulipuistoa lukuun ottamatta tieurien ja talvitiepohjien talvikäyttö on vähäistä, joskin metsätyöt teiden varsilla ovat mahdollisia.

Ehdotus vastaukseksi valtuustoaloitteeseen

Valtuustoaloitteessa mainittujen talviulkoilureittien osalta Pyhäjoella on paikallaan markkinoida, että monet Pyhäjoen reittihankkeen reiteistä soveltuvat aurattuine tiepohjineen sellaisenaan hiihtämistä lukuun ottamatta hyvin myös talvikäyttöön.

Reitin käyttäjien näkökulmasta talvireiteille syntyy tarvetta kunnossapitoon, joka voi tarkoittaa liukkauden torjuntaa ja mahdollista lisääntyvää tarvetta aurauksiin. Jalan ja maastopyörin kulkeville voisi kokeilla talvikäyttöön kunnostettuja penkkateitä (Saaren penkka, Siikanivan penkka ja Tiiron penkka), jotka ovat maisemallisesti ja muun liikenteen vähäisyyden johdosta myös turvallisia ulkona liikkuvien talvikäyttöön. Kiertämällä yleisiä teitä Kuusiniemen sillan kautta saa hyvin saavutettavan mukavan rengasreitit.

Jalan ja maastopyörällä liikkuvien käyttöön soveltuu erinomaisesti myös Rautiperän 16 km:n lenkki. Tämä sisältää osin nykyisellään talvisin auraamattomia osuuksia, jotka tulee huomioida kunnossapitokustannuksia laskettaessa. Talvireittejä suunniteltaessa on hyvä huomioida myös, että reittihankkeessa eri kylille tiealueille suunnitellut reitit tai niiden osat soveltuvat nekin keliolosuhteiden mukaan usein mainiosti jalan tai maastopyörillä kulkeville myös talvikäyttöön.

Edellä kerrotun lisäksi Pyhäjoen kunnassa voitaisiin hakea käyttökokemuksia aiemmin mainitulle monikäyttöuralle välillä Rautiperä – Puskakorven tuulivoimala-alue (väli 4,3 km). Välillä on suurelta osin talvisin auraamattomana pidettävää tietä tai tiepohjaa. Talvikunnossapidettävä reitin osa on Rautiperän vapaa-aikakeskuksen välittömässä yhteydessä.

Myös Rautiperä – Ristivuori väliä on esitetty hyväksi yhdysladun sijoitusreitiksi. Väliin liittyen on erilaisia etappeja. Alkuosa on edellä mainitulla monikäyttöön esitetyllä välillä Rautiperä – Puskakorpi (kunnossapidettävän reittiosuuden pituus 4,3 km). Väli on ollut talvisin pääosin kokonaan auraamatta. Kokemusten perusteella talvikäyttöön kunnossapidettävää reitistöä voitaisiin sitten jatkaa latu-uralla vaihteittain aina Merijärven rajalle saakka, yhteensä 16,7 km. Loppuosa nyt kesäkäytössä olevasta reitistöstä kulkee Talusperällä yleisiä maanteitä ja sille tulee katsoa maastosta yhdessä merijärvisien kanssa hiihtoladulle soveltuva reitti Ristivuorelle (matka vajaa 3 km).

Asian on valmistellut Vesa Ojanperä.

Ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa vastauksensa aloitteeseen selostusosan mukaisesti.

Päätös:

Lautakunta hyväksyi ehdotuksen.

Merkittiin, että ympäristösihteeri Vesa Ojanperä oli paikalla asian esittelyn ajan ja poistui kokoushuoneesta ennen päätöksentekoa.

Khall 08.11.2022 § 323

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa valtuustolle valtuustoaloitteen johdosta teknisen lautakunnan valmisteleman vastauksen. Asia katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen.

Valt 16.11.2022 § 89
55/00.04.02/2022

Päätös:

Valtuusto hyväksyi teknisen lautakunnan valmisteleman ja kunnanhallituksen hyväksymän vastauksen. Asia katsotaan loppuun käsitellyksi.

Valtuustoaloite: Monipuoliset talviulkoilureitit

Latu&Polku -lehden lukijakyselyn mukaan eniten niin sanottua laturaivoa hiihtäjissä aiheuttavat ladulla kävelijät, omana lukunaan vielä ladulla koiraa ulkoiluttavat kansalaiset. Pyhäjoella latuetiketti on enimmäkseen hyvin hallussa ja ladulla kävelijät harvinaisia. Asian kääntöpuoli on, että talvisin metsä ja luonto liikkumisympäristönä on käytännössä suljettu muilta kuin hiihtoa harrastavilta, kun ainoat hoidetut talvireitit ovat hiihtoladut. Luonnossa mielellään liikkuvalla pyörätie on varsin virikkeetön ympäristö, vaikka kunnan ylläpitämiseen toki riittääkin.

Useissa hiihtokeskuksissa ja esimerkiksi kansallispuistoissa on alettu ylläpitää monikäyttöuria tai talvipolkuja, jotka palvelevat muun muassa kävelijöitä, koiranulkoiluttajia, polkujuoksijoita ja maastopyöräilijöitä. Myös umpihankihiihtäjät ja lumikenkäilijät voivat tukeutua näihin reitteihin omia polkujaan suunnitellessaan. Monikäyttöurat eivät ole hiihtäjiltä pois, vaan mahdollistavat entistä monipuolisemman luontoliikunnan myös talviaikaan. Talvipolkujen perustaminen ei vaadi raskaita pohjatöitä, ja ylläpitoon riittävä kalustokin kunnalta löytyy jo. Tarvittava valaistus hoituu käyttäjien omilla otsalampuilla.

Esitän, että Pyhäjoen kunta ryhtyy ylläpitämään hiihtoladujen lisäksi talviulkoilureittejä, jotka sopivat jalan tai maastopyörällä kulkeville.

Pyhäjoella 26.1.2022

Päivi Niemelä